

รูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ The Model of Buddhist Integrated Leadership of Municipality Administrators in Buriram Province

พระวิศิษฐกุล สิริปญโญ (สุदारักษ์) (Phra Wisitthakul Siripanyo (Sudarak))

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

chai_sudaruk@hotmail.com

Haripunchai Review 02/12/2022

Haripunchai Review 02/03/2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ 2.ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ 3. นำเสนอรูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรของเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 264 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 19 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเชิงและการสนทนากลุ่มเฉพาะจำนวน 9 รูปหรือคน เพื่อยืนยันหลังจากการสังเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านมีความสามารถในการควบคุม ด้านมีความเฉลียวฉลาด ด้านมีความรับผิดชอบ ด้านมีความเชื่อมั่นในตนเองส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์
3. รูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ มีวิสัยทัศน์ ให้คำแนะนำผู้ร่วมงาน ความมุ่งมั่นตั้งใจ ทำงานด้วยความรอบคอบ มีความหนักแน่น ใช้หลักความยุติธรรม นำไปสู่การส่งเสริมภาวะผู้นำ

ของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ใช้หลักสัมมาทิฐิ และสัมมาสังกัปปะในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารองค์กรที่สอดคล้องกับโอกาส ใช้หลักสัมมาสมาธิและสัมมาวายามะกล้าตัดสินใจ ทันทต่อเหตุการณ์ และมีพลังหรือแรงจูงใจ สื่อสารได้ด้วยหลักสัมมาวาจา บริหารงานด้วยโปร่งใสตามหลักสัมมาทิฐิ

คำสำคัญ : รูปแบบภาวะผู้นำ. มรรคมียงค์ 8. ผู้นำเทศบาล.

Abstract

This research aims to 1. Study the leadership of municipal administrators in Buriram Province. 2. Study factors affecting the leadership of municipal administrators in Buriram Province. 3. Present an integrated Buddhist leadership model of municipal administrators in Buriram Province. The research is an integrated approach. The quantitative research used a questionnaire to collect data from 264 municipal personnel in Buriram Province. Data were analyzed by frequency. percentage. mean. standard deviation. Multiple regression analysis and qualitative research Using in-depth interviews of 19 figures or people. content-oriented data analysis and focus group discussions of 9 figures or people were used to confirm after data synthesis.

The results showed that

1. Leadership of municipal administrators in Buriram Province Overall. it was at a high level in all aspects.

2. Factors affecting the leadership of municipal administrators in Buriram Province were: 1) characteristics of administrators The ability to control side with intelligence Responsible Self-confidence affects leadership of municipal administrators in Buriram Province at 80.1 percent.

3. The Integrated Buddhist Leadership Model of Municipal Administrators in Buriram Province found that the characteristics of the Administrator consisted of 7 aspects. namely vision. advice to colleagues. commitment work with caution have firmness apply justice leading to the promotion of leadership of municipal administrators in Buriram Province. consisting of 6 aspects: using the principle of right

view and the right way to determine the organizational management strategy that is in line with the opportunities Use the principles of Right Meditation and Right Meditation to make decisions in time. and have energy or motivation Communicate with the principle of right speech. Manage with transparency according to the principle of Right View

Key words: Leadership style. 8fold path. municipal leaders.

บทนำ

คุณลักษณะของภาวะผู้นำจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการนำพาหมู่ชนที่อยู่แนวหลังหรือผู้ได้บังคับบัญชาให้รอดพ้นจากภัยอันตรายหรือประสบสำเร็จได้ซึ่งแนวคิดเรื่องภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในหลักฐานและ เอกสารหรือคัมภีร์ที่สำคัญทางพระพุทธศาสนามาทั้งหมดเราจะพบว่าพระพุทธศาสนาถือได้ว่าเป็นอีก ศาสนาหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับแนวความคิดเรื่องภาวะผู้นำเอาไว้โดยเห็นว่าในสังคมทุกสังคมนั้น จะต้องมีการมีบุคคลที่เกิดมาเพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่นหรือมาเป็นผู้นำผู้อื่นอยู่เสมออันมีรากฐานมาจากการสร้างสรรคบุคลากรในองค์การให้มีบุคลิกลักษณะของความเป็นผู้นำ ด้วยการใช้นิเทศวิธีที่การซึ่งคาดหวังถึงผลที่สามารถนำมาใช้ในการจูงใจ ให้บุคคลอื่นประพฤติปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของตนที่ต้องการโดยพิจารณาถึงระดับขั้นความต้องการภายในและการปฏิสัมพันธ์ภายนอกของมนุษย์(พระเทพปริยัติเมธี. 2553: 34-35) ที่เป็นหลักปฏิบัติที่ต้องมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหาการจัดทุกข์ ช่วยให้มีมนุษย์บรรลุความดีที่สูงขึ้นไป อย่างใดอย่างหนึ่ง การปฏิบัติที่ถูกต้องหรือปฏิบัติชอบต่อระบบแบบแผน ก็คือจะต้องกระทำด้วยความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของมัน ซึ่งเป็นการกระทำด้วยปัญญา หรือโดยมีสัมมาทิฐิ ดังนั้น การดำเนินตามมัชฌิมาปฏิปทาจึงเป็นการเดินที่ต้องอาศัยปัญญาเป็นหลักที่เรียกว่า อริยมรรคมีองค์ 8 ได้แก่ สัมมาทิฐิ คือ ความเห็นชอบ สัมมาสังกัปปะ คือ ความดำริชอบ สัมมาวาจา คือ การเจรจาชอบ สัมมากัมมันตะ คือ การกระทำชอบ สัมมาอาชีวะ คือ การเลี้ยงชีพชอบ สัมมาวายามะ คือ ความ พยายามชอบ สัมมาสติ คือ การระลึกรู้ชอบ สัมมาสมาธิ คือ ความตั้งจิตมั่นชอบ (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). 2539)อันเป็นยอดแห่งธรรมทั้งปวงที่เปรียบเสมือนรอยเท้าแห่งสัตว์ทั้งหลายย่อมก้าวลงรอยแห่งเท้าช้างฉันทไอรยมรรคมีองค์ 8 ก็เอนกเช่นเดียวกัน แม้ว่าจะมีหลักธรรมอื่น ๆ ก็ย่อมสงเคราะห์รวมอยู่ในอริยมรรคฉันทนั้น เพราะฉะนั้น ภาวะผู้นำการบริหารย่อมต้องสร้างและพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้และสร้าง

แนวปฏิบัติให้สอดคล้องกับเป้าหมายทั้งเป้าหมายของตนเอง เป้าหมายองค์กร และเป้าหมายของสังคมประเทศอันได้ชื่อว่า ภาวะผู้นำที่สมบูรณ์แบบที่เพียบไปด้วยศาสตร์สมัยใหม่และพุทธศาสตร์อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทสังคมไทย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เรียกว่า เทศบาล เป็นไปตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 14 พ.ศ.2562 อันมีผู้นำการบริหารเรียกว่า นายกเทศมนตรีที่เป็นกลไกสำคัญในการบริหารและขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในเขตพื้นที่ คอยทำหน้าที่ในการควบคุมและรับผิดชอบการบริหารกิจการสาธารณะของเทศบาลให้เป็นไปตามภารกิจและหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรวมถึงการกำหนดนโยบายในการจัดทำบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบส่วน “สมาชิกเทศบาล” ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ การควบคุมและตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร การออกข้อบัญญัติ รวมถึงทำหน้าที่สะท้อนปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่(สถาบันพระปกเกล้า. 2564 : 8)ให้มากที่สุด เพราะฉะนั้น แม้ว่าปัญหาและอุปสรรคของเทศบาลยังมีมากน้อยเพียงใดก็ตาม ผู้นำการบริหารจะต้องเพิ่มศักยภาพและภาวะผู้นำแห่งผู้นำให้มากขึ้นตามไปด้วย พร้อมทั้งจะเป็นความหวังแห่งความไว้วางใจของประชาชนให้เข้ามาทำหน้าที่พัฒนาชุมชนนั้นให้ทันสมัย ต่อ ยอดและเติมเต็มในสิ่งที่ยังขาด ต้องสะท้อนความเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ขององค์กร ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้นำที่ประสบความสำเร็จยืนยันความสำคัญของผู้นำกับยุทธศาสตร์ความเชื่อเรื่องความสำคัญของยุทธศาสตร์นั้นยังไม่พอให้บริหารท้องถิ่นได้ประสบความสำเร็จ อันเป็นหัวใจหรือเคล็ดลับของยุทธศาสตร์อย่างมีคุณภาพและถูกต้อง(อรทัย กิกผล. 2559 : ๑59) หรือจะปลุกพลังความหวังและโอกาสอย่างสร้างสรรค์ให้กับประชาชนเป็นที่พึงได้

ดังนั้น ผู้วิจัยได้มีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ที่มีจำนวนมากถึง 63 แห่ง ประกอบด้วย 1) เทศบาลเมือง จำนวน 3 แห่ง 2) เทศบาลตำบล จำนวน 60 แห่ง(สำนักงานเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์. ออนไลน์) ที่มีนายกเทศมนตรี 63 ท่านคอยกำกับทิศทางและดูแลกิจการการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนไม่ต่ำกว่า 100.000 คน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เหมาะสมแก่อุบัติภัยและสามารถเป็นกำลังใจในการต่อสู้กับอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ โดยเน้นไปที่ประเด็นคำตอบว่า ภาวะผู้นำในปัจจุบันของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์อยู่ในระดับใด ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ มีปัจจัยใดบ้าง และรูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ ควรเป็นอย่างไร

พร้อมกับนำหลักอริยมรรคมีองค์ 8 มาบูรณาการเข้ากับภาวะผู้นำอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในจังหวัดบุรีรัมย์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์” เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณและวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางรูปแบบและวิธีดำเนินการวิจัย ดังมีขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. **ประชากร** ได้แก่ บุคลากรของเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 15 แห่ง จำนวน 1.350 คน

2. **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ บุคลากรของเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 264 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Taro Yamane (Taro Yamane. 1973 : 125.) ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดให้แต่ละเทศบาลเป็นชั้นของการสุ่ม แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละเทศบาล

3. **ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก** ผู้วิจัยได้กำหนดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการที่เกี่ยวข้องหรือมีประสบการณ์โดยตรงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 19 คน ได้แก่ 1) กลุ่มผู้บริหารเทศบาล จำนวน 5 คน 2) กลุ่ม

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 5 คน 3) กลุ่มตัวแทนประชาชน จำนวน 5 คน 4) กลุ่มนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูปหรือคน 5) กลุ่มนักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 2 คน

4. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จำนวน 9 รูปหรือคน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในงานวิจัยรวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เครื่องมือการวิจัย

1.เชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง เทศบาลสังกัด รายได้ต่อเดือน เป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 21 ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับหลักอริยมรรคมีองค์ 8 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 24 ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 24 ข้อ และตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaires) ให้ผู้ตอบคำถามเลือกตอบได้อย่างเสรี แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 - 1.0 ทุกข้อคำถาม และค่าความเที่ยง (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.990

2.เชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่มีไม่มีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยมีข้อคำถาม คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย ด้านมีความเฉลียวฉลาด ด้านมีความพร้อม ด้านมีความเข้าใจในงาน ด้านมีความริเริ่มแลมุ่งมั่น ด้านมีความรับผิดชอบ และด้านมีความสามารถในการควบคุม ควรเป็นอย่างไร และ2) ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตามหลักอริยมรรคมีองค์ 8 ประกอบด้วย ด้านสัมมาทิฐิ คือ ความเห็นชอบ ด้านสัมมาสังกัปปะ คือ ความดำริชอบ ด้านสัมมาวาจา คือ การเจรจาชอบ ด้านสัมมากัมมันตะ คือ การกระทำชอบ ด้านสัมมาอาชีวะ คือ การเลี้ยงชีพชอบ ด้านสัมมาวายามะ คือ ความพยายามชอบ

ด้านสัมมาสติ คือ การระลึกชอบ ด้านสัมมาสมาธิ คือ ความตั้งใจมั่นชอบ เป็นได้อย่างไร ส่วนการสนทนากลุ่ม ได้กำหนดข้อคำถามเป็นอย่างเดียวกันเพื่อการประเมินและการตรวจสอบข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกนำมาสู่การแก้ไข ปรับปรุงและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1.เชิงปริมาณ ได้แก่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

2.เชิงคุณภาพ ได้แก่ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) เป็นการสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 19 รูปหรือคนและการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จำนวน 9 รูปหรือคนนำมาเขียนสรุปเป็นแบบแผนของความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล พรรณนาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ข้อมูลเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องตามกรอบแนวคิด ทฤษฎีหรือตอบปัญหาของการวิจัยให้เหมาะสม พร้อมทั้งนำเสนอแนะข้อมูลเป็นองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ซึ่งสามารถนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้คือ ๑) มีความเฉลียวฉลาด 2) มีความเชื่อมั่นในตนเองในการบริหารงาน 3) รับผิดชอบผลการดำเนินการขององค์กร สังคม ชุมชน และประชาชนผู้มอบอำนาจหน้าที่ด้วยความเชื่อมั่นและไว้วางใจ 4) มีความริเริ่มดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น 5) มีความพร้อมด้านกายภาพมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีความรู้และเป็นมืออาชีพพร้อมที่จะทำงาน 6) มีความสามารถในการควบคุม ปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาโดยใช้หลักความยุติธรรม 7) มีความเข้าใจงานการบริหารราชการท้องถิ่น ส่วน การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมมีองค์ 8 พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักจริยธรรมมีองค์ 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60 เมื่อพิจารณาเป็น

รายด้านพบว่า การปฏิบัติตามหลักอริยมรรคมีองค์ 8 รายด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเทศบาลในจังหวัด ดังนี้คือ ๑) มีความรักในงานที่ทำ รับผิดชอบต่อหน้าที่ 2) มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่คดโกง มีความจริงใจและความตรงไปตรงมา 3) ระลึกอยู่ตลอดเวลาว่าอำนาจนั้นเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนมีการเปลี่ยนแปลงได้ 4) มีการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล 5) หมั่นฝึกฝนและพัฒนาจิตใจของตนเอง 6) พิจารณาปัญหาต่างๆ โดยแยกแยะ รอบคอบ ด้วยปัญญาที่ปราศจากกิเลสครอบงำการพัฒนาความคิด 7) มีจรรยาบรรณรู้จักการให้ เพื่อแบ่งปัน รักษากฎหมาย 8) แก้ปัญหาชีวิตจิตใจความทุกข์ในจิตใจของตนเองและผู้อื่นได้ การพัฒนาผู้นำด้านความคิดริเริ่มโดยใช้ปัญญาแยกแยะว่าสิ่งใดมีประโยชน์และไม่มีประโยชน์ สำหรับภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ๑) คุณลักษณะของผู้บริหาร ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0๑ แสดงว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสามารถทำงานร่วมกับทำนายภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ร้อยละ 80.๑ 2) อริยมรรคมีองค์ 8 ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ 7 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0๑ แสดงว่าอริยมรรคมีองค์ 8 สามารถทำงานร่วมกันทำนายภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ร้อยละ 88.2

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 รูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ มี 6 ด้าน คือ ๑) ด้านการตัดสินใจเพื่อสร้างสิ่งที่ดี 2) ด้านการทำความเข้าใจสาระสำคัญ 3) ด้านการสร้างพื้นที่และความร่วมมือ 4) ด้านการสื่อสารสาระสำคัญ 5) ด้านการบริหารจัดการ และ 6) ด้านการสร้างความเป็นผู้นำรุ่นใหม่ นอกจากนั้นยังมีปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์อีก 2 ปัจจัยคือ ๑. ปัจจัยด้านการปฏิบัติตามหลักอริยมรรคมีองค์ 8 ประกอบด้วย ๑) ความเห็นชอบ ได้แก่ ฝึกการมองแบบตรงเป้าเข้าประเด็นตามหลักความจริง 2) ความดำริชอบ ได้แก่ ฝึกพัฒนาด้านความคิดละความอยาก รู้จักการให้ 3) การเจรจาชอบ ได้แก่ ฝึกพูดแต่เรื่องจริงและเป็น

ประโยชน์ต่อตนเองและองค์กร 4) การกระทำชอบ ได้แก่ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต มีความรับผิดชอบสูง 5) การเลี้ยงชีพชอบ ได้แก่ ฝึกฝนความเพียร ประกอบสัมมาอาชีพ มกน้อยสันโดษ 6) ความพยายามชอบ ได้แก่ เพียรระวังอกุศล ตัดตนให้พ้นจากโลภ โกรธ หลง 7) การระลึกชอบ ได้แก่ ระลึกรู้ใช้อำนาจหน้าที่อย่างเที่ยงธรรมและเป็นธรรม 8) ความตั้งใจมั่นชอบ ได้แก่ เฝ้าระวังมลทินในใจ เจริญพรหมวิหารธรรมให้บริบูรณ์ 2. ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ประกอบด้วย ๑) มีความเฉลียวฉลาด 2) มีความพร้อม 3) มีความเข้าใจในงาน 4) มีความริเริ่มและมุ่งมั่น 5) มีความเชื่อมั่นในตนเอง 6) มีความรับผิดชอบ 7) มีความสามารถในการควบคุม

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.492 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 รองลงมาคือ ด้านการสร้างพื้นที่และความร่วมมือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ด้านการสร้างความเป็นผู้นำรุ่นใหม่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ด้านการตัดสินใจเพื่อสร้างสิ่งที่ดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ด้านการสื่อสารสาระสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และ ด้านการทำความเข้าใจสาระสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปญโญ (ปล้องขัน) (2560) พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธเพื่อบูรณาการพัฒนาชุมชนในจังหวัดน่าน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ การเสริมสร้างขีดความสามารถการบริหารงานชุมชน การเสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง และการสร้างสรรค์ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุขซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดอนลาร์ เสนา (2560) พบว่า การพัฒนาผู้บริหารให้สามารถควบคุมตัวเองได้ มีสติรู้ตัวเองตลอดเวลา มีสมาธิมุ่งมั่น เป็นคนดี มีจริยธรรม ความซื่อสัตย์ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะภาวะผู้นำ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0๑ แสดงว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสามารถทำงานร่วมกันทำนายภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ร้อยละ 80.๑ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุลศักดิ์ ชาญณรงค์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนาของสมเด็จพระ

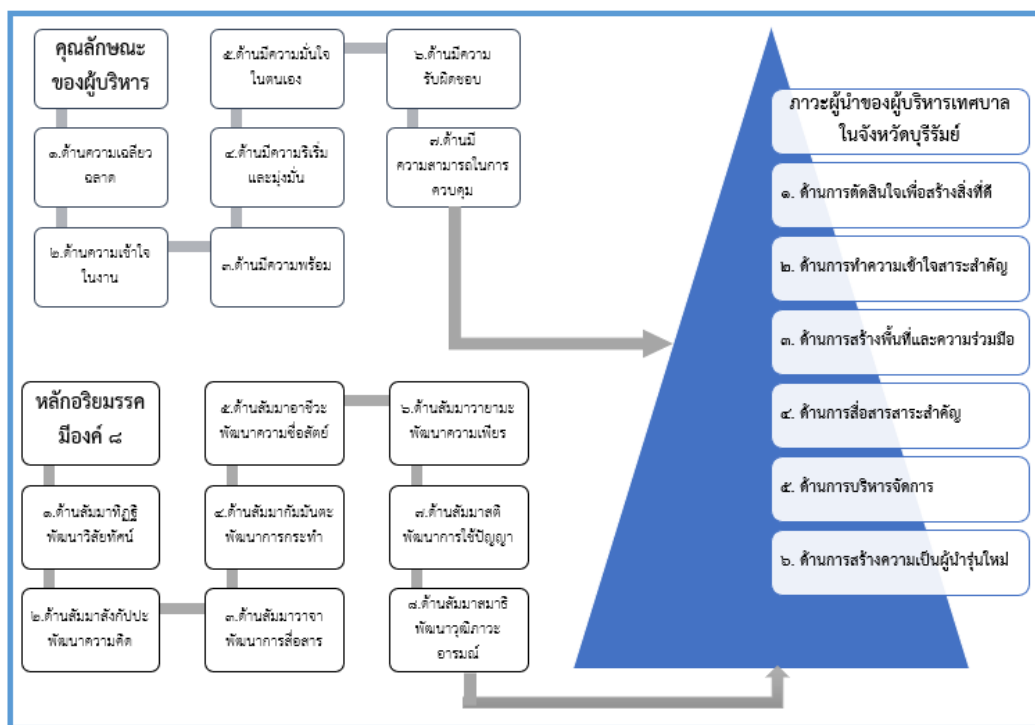
ญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก พบว่า ผู้นำที่มีภาวะผู้นำควรพึงมีธรรมเหมือนกับบุคคลโดยทั่วไปเสียก่อนจากนั้นจึงเพิ่มเติมข้อธรรมอื่น ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามกาลและเทศะ สำหรับภาครัฐเน้นที่การประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการ ภาคประชาสังคมเน้นเรื่องการสร้างจิตสำนึกสาธารณะให้ได้อย่างแท้จริงส่วนมีความเฉลียวฉลาด สามารถทำนายได้ร้อยละ 27.9 กล่าวคือ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายขององค์กรชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดอนลาร์ เสนา (2560) พบกว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลกควรมีวิสัยทัศน์ด้านการบริหารประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อใช้ในการบริหารงานหลักการโดยรวมของภาวะผู้นำ สำหรับมีความรับผิดชอบสามารถ ทำนายได้ร้อยละ ๑6.3 กล่าวคือ ความตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนและองค์กรภายใต้ความรับผิดชอบต่อในอำนาจและหน้าที่ มีความรอบคอบ มีความขยันหมั่นเพียร อดทนและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา มีความซื่อสัตย์ รักษาคำพูด มีความตั้งใจในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรชนี เคนสุโพธิ์ (2556) พบว่า มี 4 ด้านคือ ๑) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านวิชาการ 3) ด้านบุคลิกภาพ และ 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรมคือยึดมั่นในความถูกต้องดีงามในแง่ของศีลธรรม จริยธรรม นอกจากนี้มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถทำนายได้ร้อยละ ๑5.5 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิติวุฒิ หมั่นมี (2560) พบว่า ผู้นำจะต้องมีองค์ความรู้ขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญ หรือความชำนาญด้านต่าง ๆ เช่น องค์ความรู้ทางด้านความเป็นผู้นำ องค์ความรู้ทางด้านการบริหาร และองค์ความรู้ทางด้านการบริหารตามหลักกรรมมาภิบาล

วัตถประสงค์ข้อที่ 3 รูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริหารจัดการ มีการเน้นเรื่องเป้าหมายและการลงมือทำ มีการสื่อสารและการทำงานร่วมกันกับคนอื่น เน้นความละเอียดรอบคอบในการทำงาน การรับฟังคนอื่น ช่วยเหลือและมีน้ำใจต่อกันรองลงมาคือ ด้านการสร้างพื้นที่และความร่วมมือ มีความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความสามารถในการสร้างและตรงรักษาสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน ด้านการสร้างความเป็นผู้นำรุ่นใหม่ มีการสร้างผลงาน ทำให้เห็นความสามารถของพนักงาน เพื่อสร้างศักยภาพใหม่ๆ ด้านการตัดสินใจเพื่อสร้างสิ่งที่ดี มีการกล้าตัดสินใจ ทนต่อเหตุการณ์ มีจุดมุ่งหมายที่ดีด้านการสื่อสารสาระสำคัญ ผู้บริหารมีการสื่อสารที่ดี มีแนวทางในการปฏิบัติใช้คำพูดสื่อสารให้พนักงานมีความมั่นใจ และความปลอดภัย และด้านการทำความเข้าใจสาระสำคัญ มีการร่วมรับฟังในข้อเสนอแนะของผู้ร่วมงาน ในการนำไปวิเคราะห์หาทางในการแก้ไขสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสิตา

เกิดผล ประสพศักดิ์ (2557) พบว่า แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการใช้เทคนิคการสร้างบูรณาการ 3 ประการ (3C) ได้แก่ ร่วมมือ (Co-ordination). ประสาน (Co-operation) และสอดคล้อง (Consistency) อันนำไปสู่คุณลักษณะของแบบจำลองการบริหารงานเชิงพุทธบูรณาการ 3 ประการ ได้แก่ ความเป็นเอกภาพ ความเข้มแข็ง และความยั่งยืน ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ผู้ปฏิบัติงานใช้หลักสังคหวัตถุ 4 และผู้รับบริการใช้ หลักทฤษฎีธรรมิกัตถะประโยชน์ 4 ทำให้การบริหารเชิงพุทธบูรณาการของท้องถิ่นมีความเป็นเอกภาพ เข้มแข็ง และยั่งยืนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาส ภาสสิทธิ์ (2558) พบว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการนำหลักพุทธธรรมบูรณาการร่วมกับหลักธรรมาภิบาลทำให้ได้รูปแบบในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 รูปแบบหลัก ประกอบด้วย รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วมในด้านความรับผิดชอบ ในด้านการมีส่วนร่วม ในด้านความรับผิดชอบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ ชูราศรี (2560) พบว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางการบริหารของ กรุงเทพมหานคร โดยหลักพรหมวิหาร 4 คือ มีเมตตา ความรักใคร่ปรารถนาดี มีเมตริ ต้องการช่วยเหลือผู้อื่นให้มีความสุข กรุณา คือ ความสงสาร อยากช่วยเหลือให้พ้นจากความทุกข์ มุทิตา คือ ความพลอยยินดี เมื่อเห็นผู้ได้บังคับบัญชามีความสุข และอุเบกขา คือ ความวางใจเป็นกลาง ไม่นินดี ยินร้าย ปฏิบัติด้วยความเที่ยงธรรม

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาทั้งเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และการสนทนากลุ่มเฉพาะผู้วิจัยได้สรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยครั้งนี้ดังแผนภาพนี้

จากแผนภาพดังกล่าวสามารถอธิบายองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ดังนี้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ ในการศึกษาครั้งนี้ มี 6 ด้าน ดังนี้

รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์

๑.ด้านการตัดสินใจเพื่อสร้างสิ่งที่ดี มีทักษะและความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงของโลก กำหนดพันธกิจและเป้าหมายขององค์กร อย่างเป็นระบบ ด้วยกระบวนการทำงานร่วมกันของทุกฝ่าย มีการวางแผนดำเนินการอย่างชัดเจน ให้โอกาสทุกฝ่ายมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ขับเคลื่อนงานอย่างรอบคอบและต่อเนื่อง

2.ด้านการทำความเข้าใจสาระสำคัญ ความรู้ความเข้าใจในข้อมูล เข้าถึงเนื้อหา ความหมายถูกต้องชัดเจน การเรียนรู้อย่างถูกต้องตามเป็นจริง ตรงตามสภาวะของสิ่งนั้นๆ รู้จักสื่อสารถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจและความต้องการของตน ให้ผู้อื่นรู้ตาม เห็นตามได้ การคิดการ วิจัยที่ถูกต้องชัดเจน และเที่ยงตรง รู้จักแยกแยะวิเคราะห์วิจัยสืบสาวเหตุปัจจัย สามารถแก้ไข

ปัญหา ให้สำเร็จผลตามที่มุ่งหมาย สามารถเชื่อมสัมพันธ์ประสบการณ์ข้อมูลและองค์ความรู้ต่างๆ โยงเข้ามาประสานเป็นภาพองค์รวมทั้งชัดเจน

3.ด้านการสร้างพื้นที่และความร่วมมือ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายสามารถร่วมนำเสนอองค์ความรู้ และความคิดเห็น หรือแนวทางในการบริหารจัดการโครงการต่างๆของเทศบาล ตามความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายหรือแผนงาน และกำหนดกรอบในทางในการจัดทำโครงการ ก่อให้เกิดผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทุกคนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำและร่วมกันรับผิดชอบ มีอำนาจในการตัดสินใจ มีความกล้าหาญที่จะตัดสินใจอย่างรอบคอบภายใต้กลยุทธองค์กรที่สอดคล้องกับโอกาสและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง เพื่อปกป้องรักษาผลประโยชน์ขององค์กรและประชาชน

4.ด้านการสื่อสารสาระสำคัญ มุ่งเน้นการสื่อสารสาระสำคัญที่นำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ให้เกิดเป็นรูปธรรม โดยมีการประชุมรับทราบนโยบายหรือทิศทางการพัฒนาของเทศบาล การนำเสนอและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนแม่บทและแผนปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และร่วมมือในการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการจัดการสื่อสารประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนและผู้ส่วนเกี่ยวข้องด้วยการจัดเวทีประชาคม

5.ด้านการบริหารจัดการ มีระบบควบคุมสั่งการมีเอื้อต่อการปฏิบัติงาน จัดระบบสายบังคับบัญชาที่มีความสอดคล้องกับการทำงาน มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับทุกส่วนงานที่เกี่ยวข้องมีความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ สร้างระบบและกลไกในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินการ และรูปแบบและวิธีการในการดำเนินการแก้ไขกรณีเกิดปัญหาระหว่างปฏิบัติงาน มีผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ มีการจัดตั้งวางระเบียบการบริหารงานและระบบสังคม มุ่งการพัฒนาองค์กรและการทำงานร่วมกันอย่างผาสุก สอดคล้องประสานกลมกลืน เกื้อหนุนกัน โดยไม่เบียดเบียน ไม่เอาเปรียบ มีส่วนร่วมและร่วมรับผิดชอบ ป้องกันความชั่วและความเสียหาย กันคนชั่วร้ายและให้โอกาสคนดี เอื้อโอกาสให้คนทำงานและองค์กรพัฒนาและดำเนินสู่จุดหมายเป็นหลักประกันความมั่นคง

6.ด้านการสร้างความเป็นผู้นำรุ่นใหม่ การสร้างเวทีและมีส่วนร่วมในการคิด นำเสนอรูปแบบและวิธีการในการดำเนินงานโครงการต่างๆ ให้เกิดผลลัพธ์แก่องค์กรอย่างเป็นรูปธรรม ผู้ใต้บังคับบัญชามีความภาคภูมิใจในผลสำเร็จที่เกิดขึ้น มีความสำนึกรับผิดชอบร่วมกันที่ไม่เพียงสักแต่

ทำหน้าที่ตามภาระงานของตนเอง แต่มีการนำเสนอเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เป็นการให้โอกาสในการทำงานและสร้างศักยภาพใหม่ๆให้เกิดขึ้นในองค์กร

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์” ทำให้เห็นว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์และความมั่นใจในการบริหารงานเป็นอย่างดี โดยใช้ความรู้ความเข้าใจสื่อสารให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเข้าใจทันต่อสถานการณ์ สร้างแรงจูงใจโดยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างนำไปสู่การลงมือปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้กระทั่ง ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ร้อยละ 80.๑ และหลักอริยมรรคมีองค์ 8 ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ร้อยละ 88.2 สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์มีการปฏิบัติตามหลักธรรม มีวิสัยทัศน์ที่ดี ความคิดสร้างสรรค์ และใช้ความเพียรพยายามในการบริหารและพัฒนาองค์กรด้วยความโปร่งใส เข้าใจกฎหมายและระเบียบการบริหารราชการ นอกจากนี้รูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านมีความเฉลียวฉลาด ด้านมีความพร้อม ด้านมีความเข้าใจในงานด้านมีความริเริ่มและมุ่งมั่น ด้านมีความเชื่อมั่นในตนเองมีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการควบคุม) นำไปสู่การส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ใช้หลักสัมมาทิฐิ และสัมมาสังกัปปะ หลักสัมมาสมาธิและสัมมาวาจา และหลักสัมมาวาจา และหลักสัมมาทิฐิ มีแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนให้มีขีดความสามารถในการบริหารและพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารเทศบาลควรพัฒนาตนด้วยหลักอริยมรรคมีองค์แปด ควรมีช่องทางการสื่อสารที่ประชาชนสามารถเข้าถึงการให้บริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึง ควรการใช้ปฏิบัติตามหลักอริยบท 4 ประการในการทำงานเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่หลากหลาย ควรใช้หลักสัปปริสรธรรม 7 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ที่มีการอัปเดตข่าวสารในทุกวัน ควรมีการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพให้มีศักยภาพตามมาตรฐานองค์การในยุค 4.0

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ ควรมีการศึกษาวิจัยหลักธรรมในพุทธศาสนา ประเด็นด้านอื่น ๆ เช่น สัมปยุตธรรม 7 อิทธิบาท 4 พรหมวิหาร 4 เป็นต้น ควรมีการศึกษาวิจัยการบริหารจัดการองค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน และควรศึกษาปัจจัยทางด้านอื่น ๆ เช่น ผู้บริหารส่วนงาน พนักงานสายปฏิบัติงาน เป็นต้น ที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของจังหวัดบุรีรัมย์

References

- จุลศักดิ์ ชาญณรงค์. (2557). ภาวะผู้นำตามหลักธรรมในพระพุทธานุภาพของสมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ดอนลาร์ เสนา. (2560). “การพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลก”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธิดาภูมิ หนัมนี่. (2560) ภาวะผู้นำการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *รายงานการวิจัย*. คณะสังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประจักษ์ ชุราสี. (2559). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาผู้นำทางการบริหารของกรุงเทพมหานคร. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปัญญา (ปล้องขัน). (2560). “ภาวะผู้นำเชิงพุทธเพื่อการบูรณาการพัฒนารวมชนในจังหวัดน่าน”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์*. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเทพปริยัติเมธี. ผศ.ดร.. (2553). “ภาวะผู้นำเชิงพุทธกับการจัดการความขัดแย้งในสังคมไทย”. *รายงานการวิจัย*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2539). *คำสอนเป็นกลาง ปฏิบัติสายกลาง ลักษณะแห่งพระพุทธศาสนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- ภาส ภาสสัทธา. (2558). การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์. (2557). แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2564). ชุดวิชา กฎหมายเบื้องต้นสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า.
- อรรถัย กักพล. *Urbanization* เมื่อ “เมือง” กลายเป็นโจทย์ของการบริหารจัดการท้องถิ่นสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักงานเทศบาลในจังหวัดบุรีรัมย์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.kscity.go.th/data3.php?content_id=10 [28 ตุลาคม 2564].
- สุรัชณี เคนสุโพธิ์. (2556). “รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของนักบริหารงานเทศบาล”. ดุษฎีบัณฑิต สาขาการพัฒนาศักยภาพกรมนุชย์. บัณฑิตวิทยาลัย : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis. Third edition.* (New York: Harper and. Row Publication.